

З дупла старої липи

Духовенство на цей час почало проявляти деяку лояльність щодо відкриття початкових шкіл. Це пояснювалось тим, що указом царя Олександра III початкові школи передавались з-під опіки земства в розпорядження Синоду. Очевидно, це і вплинуло на місцевого священика, який дав згоду на відкриття школи в селі.

В цьому ж 1885 р. липківчани на власні кошти збудували в центрі села, недалеко від церкви, приміщення школи. Воно нагадувало тодішню добротну селянську хату з однією класною кімнатою та квартирою для вчителя. В 1984 р. в силу непридатності це приміщення було знесене.

В 1908 році церковно-приходська школа в Липках стає двокласною школою із шестирічним строком навчання. Ці учні, які провчилися чотири роки, могли стати учнями першого класу, а через рік — другого класу. В перший та другий класи двокласної школи зачисляли найбільш обдарованих і здібних учнів. Окремим з них (за рекомендацією вчителя та священика) після закінчення школи дозволялось поступати на тримісячні курси підготовки вчителів, які організовувались у Кременці. На таких курсах перед першою світовою війною побували Іван Миронович Чумак, Олександр Юрійович Якимчук, Пилип Филімонович Лащук, Пилип Федорович Якимчук. З них лише зумів стати вчителем Пилип Федорович Якимчук — перший вчитель-виходець із села.

При Почаївській лаврі існувала двокласна учительська школа, в яку могли зачислити особливо обдарованих учнів двокласної церковно-приходської школи. В ній з 1911 по 1914 роки навчався Роман Сидорович Нечипорик, свідоцтво якого про закінчення даної школи зберігається в Липківсько-

На фото: перше приміщення школи, збудоване 1885 року.

му краєзнавчому музеї. Роман Сидорович працював деякий час вчителем, але туберкульоз зламав його сили в молодому віці.

його сили в молодому вці.

Всі важливі події, що потрясли Росію, в складі якої була наша територія, вривались в життя односельчан і залишали певний слід. Так, російсько-японська війна, 1904—1905 років глибоко торкнулась сім'ї М'ялюків, син якої служив у військово-морському флоті. М'ялюк Андрій проходив службу на кораблі «Новиков». В районі Японського моря «Новиков» прийняв нерівний бій з японською ескадрою. Корабель був підірваний, екіпаж загинув. Старожили розповідали, що священник Липківської церкви відправив панахиду по загиблому екіпажу, пом'янув і Андрія. Вся церква співчувливо віднеслась до стареньких батьків.

Але історія розпорядилась інакше долею Андрія М'ялюка. Виявилось, що він декілька днів плавав на уламках судна в морі. А потім його підбрали японці. Царський уряд після війни викупив своїх полонених. Так поталанило матросу. Він повернувся з нагородою додому. Пізніше Андрій із сім'єю, в пошуках кращої долі, виїхав в США.

В час першої російської революції 1905—1907 років на броненосці «Потьомкін» проходив військову службу житель села Петро Федорович Невірковець. Повернувшись в село, він з гордістю розповідав про повстання на судні. За Невірковцем Петром Фроловичем закріпилась в селі кличка «потьомківець».

Столипінська реформа 1909 р. також торкнулась історії с. Липки. В цьому році було покладено початок хутору Забара, що розмістився на захід від села. В «Списку населених місць Волинської губернії» за 1911 рік зазначено, що на цей час село мало 200 дворів з кількістю жителів 1150 чоловік, в тому числі на хуторі Забара — 3 селянські двори з числом 13 чоловік.

Важким горем стала для жителів села перша світова війна. Багатьом чоловікам довелося побувати на фронтах війни. Така ж доля спіткала і Євдокима Павловича Нечипорука. Багато довелося бачити йому на своєму віку. Вже з шести років наймитував.

(Продовження. Поч. в №№ 39, 41).